

Salvi

Eesti Osakondade Peterburi komitee häälekandja.

Üksiku numbri hind 50 kop. Raudteel 65 kop.

Toimetuse kättesaadav
on igal tööpäeval 2—6 õhtul.
Tel. 243-29.

Talitus on awatud
igal tööpäeval hommiku tulla
10—4 päälle lõunat.
Telefon 663-89.

Tellimiste hind:
1 kuus — 15 rubl., 2 kuud 30 r.
3 kuud — 45 r.

Tellimiste aadress:
В контору газ. „Салви“, Ленин-
град, Социалдемократич. ул.
(б. Измайловск.) 11.
Адреси muutmise 75 k.

Nr 77.

PÄEWALEHT.

Lupäewal, 12. aprillil 1913. a.

1. mai ettewalmistustele!

Waremalt kui millalgi enne peab proletariaat tänawu esimest maid — rahvuswahelise proletariaadi püha — pühitsema. Kuna waremate aastatel 1. mai paraadiks oli, mil rahvuswaheline töölisteklass oma tulewaste wõitluste dubusi rewideeris ja ühtlasi wägemat protesti kõigi kodanluse kurnamiste vastu awaldas — tõmbab tänawu wõitluse proletariaat filmapilt hinge tagasi, et ülewaaet teha saawutud wõitudest ja älle uue jõuga wõiduteed — sotsialistilise rewolutsiooni täiliku wõiduni — edasi sammuda. Wõidud, mis rahvuswaheline proletariaat osalt juba saanud, lubab meid esimest maid kommunismi wõidu — pühaks pidada, mida kui inimesesoo kewade püha pidulikult pühitjeda wõime. Rewolutsioon on tormina hoogu wõitmas ja, wõib olla sirutab 1. mail proletariaat juba ka neilt mailt meile kae, kus täna päew veel kodanlus kommunismi terroriseerib — et ühijew itlusrinnana jäädamalt wiimased kodanlike ilma riismeid häwitada. Ka meie, Eesti proletariaat seijame wõitlusrinnas punase kom-

munisti III. Internatsionaali lipu all. Ka meie tõmbame wähe hinge. Et see päew aga t e s t i suurepärase pidupäew oleks, selleks on tarwis energilijelt tööle hakata. Seltsõde korraldustega ei tohiks enam päewagi wiivitada.

Meie, iseäranis Peterburi eestlased, oleme tihtigi osaw tmatust niijugustel kordadel ülesnäidanud, kus seda olla ei oleks tohtinud. Nüüd 1. mail, rahvuswahelise kommunistilise proletariaadi pühal tasume omad wõlad, mis me suurele rewolutsioonile wõlgume. Näitame oma jõudu kõiges ta juures.

Selleks koguge klubidest ja teistest tööliste organisatsioonidest tegewad jõud (juhatused, laulutoride — näitemängu ja muusikatooride juhid j. n. e.) kesklinna 16. apr. Kontants nr. 2 õhtu tulla 6 aegu kottu, et eeltööde üle põhjalikla kawatjusi wäljastöötada.

Seltsilised! Ärge laske leigust maad wõtta! Ärge laske endid rewolutsioonist taasa wedada! Teie koht on selle eesotjas. G. Teiter.

„Rahukonwerents“.

Suurriikide imperialistid istuwad Pariisis rohelise laua taga, et rahwaste „rahu“ kindlustada — need imperialistid, kes ileni rahwaste wõrrele nõrretawad. Nende käes peab otjustamine olema, mida moodi igawene rahu“ teoks teha. Wistjugu habistaw pilge XX. aastajajal! Wande kõige mustemaid, kõige wõrejanulijemaid wõrefoeri rahu otjustamast! Kas ei peaks nad rahwale hirmutusteks Pariisis kaagipuu rippuma, et rahwas kividega oopida wõiks neid hüdane, kes miljonit tappalawal surmale ohwerdas, miljonit eluagseteks janditeks muuris, miljonid naiejed, lapsed naljajumale andis, kodud purustas, maad laastas!

Kas ei peaks nad juba ammu wõlwalustes teidrites rahwa kohtu otjust otutama?

Kuid nad istuwad wabalt, septsjewa-

uusi rööwplaanid, kawatsewad uusi geograafilisi piirid, et veel alatumalt, veel mustemalt omi ahnitsjewa d ihajitaita. Kõigistawalt on nad wõlwerahwaste tõrid pihku haaranud, urumawalus wiisteb veel hiljuti nii wägemad olnud Saajamaa nende küinte wahel. Terwe ilm peab war sedes suurimimate Lloyd George, Wilsonite, Clemenceaupe j. t. ees seisma.

Kas tõesti veel tulla see nii peab olema? Ei pea, ei wõi. Rahvuswahelise proletariaadi rewolutsioon heidab nad warsti tulde. Oma nõdrameelses saagi ahnuses on nad end ha astamalt palastanud, terwe ilm näeb nüüd awaliku t kõike seda, mida Wenemaa rewolutsioon salalepingute awaldamisega osalt pa jastas. Ja ta ei jata oma otjust andmata, mis halastamata jaab olema. —er.

Punane wäerind.

Seated 10. märtsil.

Eestimaa wäerind.

Marja piirkond. Punased Eesti wäesjad taganesid waenlase pääesurumi eljugu Wlissa jõesuus, kuid endise j e u l o r r a j a l u l e s c a d m i s e k s s a a d e t i w ä e s j a d e t t e, kes wastaje taganema jundisid.

Pihlwa piirkonnas. Suurtükil wõitlus. Punased Eesti wäesjad wõitsid Illingeni tulla ära, 18 wõrsta edela pool Petjeri.

Marjeburgi sihis raudtee ääres taganesid punased Eesti wäed waenlase pääesurumijel, kuid energilise wastutalla e- tungimisega saeti endine sejutord jalule, kusjuures wastaje 2 rootu täiesti purustati. Wastaje loomustron ja meile kätte.

Eätimaa wäerind.

Jakobstadti piirkonnas wõitsid punased Eesti wäed Birshi alewi ära, jaadi sõja- saati. Diti piirkonnas wõitsid nad Orani alewi ära. Wilna piirkonnas, Põhjedari sihis wõitsid punased Eedur-Walgewene wäed tugewa lahingu järele Ehasi alewi ära, kusjuures kuulipiidujad ja hulk muud sõjajaati jaadi.

Ajakirjandusest.

Griuguled naabrid.

Selle päälkirja all teeb kohaline Eesti päewaleht „K o m u n i s t s“ Eesti ja Eesti wahelorrast uttu, nimelt nende wõitluste puhul, mis praegu walge Eesti rahvuslike sõjawäe ning punaste rahvus-

waheliste wägede wahel. Väimas. Seht ütleb, et wiimast asjalugu tähele pannes tahtmatult küsimine tekib, kuidas wõimalik on, et kahest rahwast, kes siamaani üheingustes rõhutat oludes on elanud niijasti poliitilijelt kui sotsiaalselt ja ma- landuslilijelt, üks rewolutsiooni teeb ja teine wasturewolutsiooni teed täib. On ju Eesti töölijed ja talupojad samajugused, kui nende Wene, Eedur ja Eesti soost wen nad. Ühetaolijelt on neid kõiki rõhutat ja wälja imetud, ja kahtlemata peaks neil kõigil üheingune tung olema wabaduse järele. Kuid tegeitult ei ole lugu siiski mitte nõnda.

Et selle nähtusele seletust leida, waatab leht tagasi 1905. aasta rewolutsiooni liikumisele Baltimaal.

Sel ajal, kui Eesti proletariaat nii linna- kui maal juure waimustusega rewolutsionililijest liikumijest osa wõtnud ja igal pool wõitlusejaltu organisjeerinud, wiibinud Eesti sotsialdemokraatia alles „lapsetingades“.

Wälja arwatud mõned linnad, nimelt Tallinna, Tartu ja Wõru, edenend rewolutsiooni mõte wäga wjalt, kuigi Eesti proletariaadil häid tegelasi ei puudunud, iseäranis Tartu üliõpilaste seas.

Minutene eratond, telled seetord laiemate hullade seas juurem mõju olnud ja ijei wiimajel ajal veel olla, see olnud Tõnissoni rahvusline eduerafond. Sellepärast olnud 1905. aasta liikumijel Eestimaa enam rahvusline kui rewolutsiooniline loomus ja ta awaldunud umbes seerugufel kujul, nagu meie praegu Austrias tähele wõime panna, kus keisrimõimu kukutamise järele iga wäike rahwafene end teistest eraldab ja oma ette „iseiseiswat“ rahwus- list riiki püüab ajutada.

Et Eestiis niijugune meeleolu walitse- nud, seda tunnistanud 28. nov. 1905. a. Tartus ärapeatud kongrejs, mille osawõt- jateist umbes 500—600 inimest Tõnissoni eduerafonna liikmed olnud, kuna „Ündiste“ toimetaja Speeki sotsialrewolutsionililise eratonna poolt ainult 200 jaa- ditut olnud.

Eduerafond ja selle häälekandja „Posti- mees“ mänginud alles kõige hii ema ajani rahwa elus suurt osa. Tema lah- püüdelijed kirjatiid leidnud ijeäranis päraist Soomemaa lahtilöömist Wenemaa- niijasti wäike odanikud kui talupoegade seas poolehoidmist ja häätskumist.

Kuna see eratond aswanud ja ijei rewolutsiooni juhi sejutohale tahtnud ajuda, edenend sotsialdemokra tiid aated wõrdlemisi wjalt, kuigi neil Eestiis nähtawasti rammus pind tõotanud olla.

Selles olla süüdi ühelt poolt Eesti sotsialdemokraatia, kes mitte kullalt wälja- tat kihutustööd ei olla teinud, mille järe- lused end otje praegu tige rängemalt tunda andwat. Teist poolt tulla süüdi kahtlemata r h m a i e l o o m u s e s t o s i d a. Eesti talupoeg olnud 1905. aastal alles täiesti wanameelne, oma olemitse poolt palju wähem kultuurwõimuline ning hääi moodustam kui Eesti talupoeg. Ta olla praegugi veel kõigi uute aadete wastu umbustlit ja waenulit, nagu kõige wastu, mis mitte empiriline ei ole, j. o. läbiela- miste wõl kogemuste pääl ei p h j e n e. Eesti talupoeg on selle wastu alati osanud end olude järele painutada, on teadue- himuline ning toetab kõike uut ja kasu- likku.

Kuna Eesti proletariaat sotsialdemokra- t- jed aated rutu omats teinud ja wi mas- tel aastatel j lle walmis olnud iga siina- pilt poliitilist wõitlust algam, jaanud Eesti proletariaat alles küwets mjaandus-

lise wõitlemise jaoks ja hakanud alles pit- tamisi sotsialismi aateid omandama.

Tähelepandaw omadus olla Eesti pro- letariaadil tema ühistunne wõl solidaritcet mjaanduslilijes wõitluses, mis teda püsi- waks teeb oma kord ettemõetud eesmärgi jaawutamises. Selle omaduse poolest seia- nud Eesti proletariaat wiimase ajani, wähe- malt 1914. aastani, palju wiletsamal jär- jel, kuna ta oma sejutorra paranemist pädasjalikult poliitilijes wõitluses arwanud leida.

Sarnasel ühistundel aga olla määratu suur tähtsus, seil selles põhjeneb terve distipliin, mis poliitilijes wõitluses nii tin- gimata tarwiline on. Igatahes ei w i- wat ka Eestiis aeg enam laugel olla, kus see ühistunne omast praegusest kistjast tegeuse raamist wälja pugleb ning laie- ma, nimelt poliitililise wõitluse tuu ja loomuse omandab ja kommunismi aateid hääts taotama.

Kuid praegu walitsewat Eestiis rahvus- lit lahtepuudel ne orientatsioon, mis wähe- laste ja sotsialrewolutsionääride poolt toet- tust leiab ja oma juured sügawalt pime- dates maarahwa tihtides laiali on ajanud. See orientatsioon olla kahtlemata walgeit Soomeist toodud, kes omalt poolt tige jõuga Eesti walgekaardilasi toetawat. See olla täiesti arusaadam, seil Soomemaa teadwat wäga hääi, et ta suure Wene- maa krrwal wäike iseiseiswa riigina kuua jalul ei suuda püüda, maid ühel hääi päewal enamluse sülle langeb.

Samaingune hirm enamluse eest walit- sewat ka Rootsis. Et oma t ihu wat riigi- korda veel mõnda aega elus hoida, on nad mõlemad oma katsepõlaks Eestimaa walunud, mille juures nad ijei wale appi wõtanud, tõendades, nagu tabaffid lätajed walitjast Eestimaa üle ene e kätte kistuda. Et selles sihis laia kihutustööd tehtawat, ijeäranis talupoegade seas, neid meelega wasturewolutsioonilise õhutades, seda tun- nistawat ka punaste wägede kätte lange- nud wangi.

Sarnaste abinõudega teinud ennemalt juba katseid ka Prantsus, Dutow, Etoro- padski ja teijed, seil kodanlaste wiimijeks sõjariistaks olnud alati ühe rahwuse teise wastu üleskäsitamine.

Wõota olla, et Eesti proletariaat ja pu- nane j jawägi oma kodu-aa warsti neist rööwimistest pahats teeb ja Eestimaa töd- rahwa wõimu mašina paneb.

Eätlastele aga soowitab leht, et nad igal pool, wäetlinil, wabrikutes, linnades ja maal, kus nad Eesti töölistega kottu puutuwad, wiimastele kasutjib praeguse rewolutsiooni ülesandeid selgi ada ja nend- poolehoidmist enese tajuts w- ita. Waenu- tie oletuga, nagu see lahjuts mõnel pool ette tulnud, w- n- d wahetorda ainult te- rawamaks teha. Sellepärast olnud tarwis igale Eesti töölijele sõbraikult wennalätt ulatada ja teda meie ühije ülesande teos- tamijele wõita.

Wõpats hüüab leht: „Ä r g e m o l g e m e n a m e r i j u g u s e d, w a i d ü h e j u g u s e d n a a b r i d j a l o o t k e m, e t ka Eesti proletariaat warsti terwelt in i m- j o o w a b a s t a m i s e l e g i o o n j l i i k m e k s j a a b.“

Wäljamaalt.

Rõutogude Ungariis.

Sm. Bela-Kun jaadab järgmise raadio- telegrammi: Austria konflikt raudteela-ega on i penud. Nende palka tõsteti 10 m- l- ionit krooni wõrra. Eitlased õhwarasid

Wäljaandja: Wenemaa Rom. Partei
 Eesti Osak. Peterburi Komitee.
 Wastutaw toimetaja: Toimetuse Kolleegium